

Náučný chodník Ku Kráľovej studni

Kraj:	Košický
Okres:	Košice-okolie
Geomorfologická jednotka:	Čierna hora
Geologická jednotka:	veporské pásmo
Chránené územia:	žiadne
Prístup:	vlak Kostolány nad Hornádom / bus Kostolány nad Hornádom, centrum
Východisko:	Kostolány nad Hornádom, železničná stanica, resp. centrum pri Hrubši
Trasa:	Kostolány nad Hornádom, žel. st. / centrum - ul. Malek - Sokolská ul. - dolinou Čecatovského (Strašného) potoka - odbočkou k prameňu Irenka a späť - dolina Brodek (možná odbočka na vyhlíadku na Zimalovej lúke) - Pytliacka drážka - prameň Kráľova studňa
Dĺžka, prevýšenie:	7 km, prevýšenie 435 m
Čas prechodu:	3 h
Počet zastávok:	9
Náročnosť:	stredne náročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, poľovnícke, historické

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Trasa je spolovice súběžná s modrou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2007

Aktuálny stav: Náučný chodník je v dobrom stave (2022).

Textový sprievodca: brožúra Náučný chodník ku Kráľovej studni a iné zaujímavosti (autor Anton Medvec, vyd. Občianske združenie Dedinka, Kostolany nad Hornádom, 2013, 16 strán); informačné panely > .PDF

Kontakt: Občianske združenie Dedinka, Košická 40, 044 31 Kostolany nad Hornádom

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Kostolany nad Hornádom. Obec na východnom Slovensku 8 km severne od centra Košíc vo východnej časti Čiernej hory v doline Hornádu na jeho riečnej terase rozrezanej dolným tokom potoka Hrubša. Osídlenie územia už v neolite dokazujú nálezy z terasového návršia so strmými svahmi nad nivou Hornádu, na ktorom dnes stojí pôvodne gotický rímskokatolícky kostol sv. Štefana z roku 1480, ktorý bol v roku 1774 bol zásadne neskorobarokovo prestavaný. Počiatky obce súvisia so vznikom kostola (rotundy) a farnosti v 14. storočí v rámci katastra susednej staršej obce Sokol. Obec sa prvýkrát písomne spomína v listine kráľa Žigmunda Luxemburského z roku 1423, ktorou daroval celé panstvo Sokol Palóczyovcom, neskôr patrila striedavo kráľovskému mestu Košice a Peréniovcom. Obyvateľstvo sa živilo prevažne poľnohospodárstvom, prácou v lesoch, pálením vápna, furmančením, predajom produktov na trhu, bol tu mlyn a pivovar. Rozvoj obce nastal a jej význam vrástol po vybudovaní Košicko-bohumínskej železnice (1872). V roku 1902 tu vybudovali továreň na výrobu umelých hnojív. Počas Slovenského štátu sa obec stala pohraničnou (susedné Košice pripadli Maďarsku). V roku 1960 došlo k zlúčeniu pôvodne samostatných obcí Kostolany nad Hornádom, Malá Vieska a Tepličany do spoločnej obce s názvom Družstevná pri Hornáde, čím Kostolany okrem názvu stratili aj svoju strediskovú funkciu; v roku 2003 sa od Družstevnej odčlenili a osamostatnili. Okrem kostola sv. Štefana sú v obci viaceré pamätihodnosti: budova vodného mlyna z roku 1824 (dnes regionálne kultúrno-spoločenské centrum; mimo podujatí individuálne verejnosti prístupné na požiadanie vopred - tel. 0903 610 133), budovy rímskokatolíckej školy (1889) a notárskeho úradu (dnes ich využívajú základná a materská škola), bytový dom vedenia chemickej továrne (dnes zdravotné stredisko) a na juh od obce pamätník obetiam fašizmu na Hrabčanoch.

Strašný jarok. Dolina **Čečatovského potoka**, resp. Strašného potoka, prameniaceho vo východnom svahu vrchu Čečatová (773 m n. m.) vo východnej časti Čiernej hory v nadmorskej výške 630 m a po asi 3,5 km ústiaceho medzi Sokolom a Kostolanmi nad Hornádom sprava do Hornádu. V území, budovanom bridlicami a pieskovicami, rastú prevažne dubové a bukové lesy s prímiesou javorov a breštov. Pozdĺž potoka vystupuje pomerne vysoko jelša lepkavá.

Kráľova studňa. Upravený prameň v pohorí Čierna hora vo výške 665 m n. m. na severozápadnom úbočí vrchu Čečatová (773 m n. m.) severozápadne od Kostolian nad Hornádom. Povyše asi 500 m západne sa nachádza podľa nej pomenované sedlo, ktorým prechádza medzinárodná diaľková

turistická trasa E8 a Cesta hrdinov SNP Devín - Dukla. Z nej v sedle odbočuje a okolo prameňa Kráľova studňa do Kostolian nad Hornádom prechádza modro značená turistická trasa. Pri Kráľovej studni je turistický prístrešok, ohnisko s lavičkami a končí tu z Kostolian vychádzajúci náučný chodník Ku kráľovej studni.

Prírodná rezervácia Vysoký vrch. Chránené územie v strednej časti Čiernej hory medzi Košickou Belou a Sokoľom vyhlásené v roku 1993 na prevažne juhozápadných svahoch hrebeňovej oblasti Vysoký vrch (851 m n. m.) - Biela skala (812 m n. m.) na ochranu pralesových spoločenstiev pôdoochranného charakteru s pestrým zastúpením drevín (buk, jaseň, javory, lipy, brest horský, dub, jedľa) i vzácnych druhov rastlín a na vápencoch Bielej skaly aj xerotermnej vegetácie.

Čierna hora. Nevelké, prevažne zalesnené pohorie na východnom Slovensku, najvýchodnejší geomorfologický celok Slovenského rudohoria, zhruba medzi Jaklovcami, Košicami, Drienovskou Novou Vsou a Hrabkovom. Na juhozápade susedí s Volovskými vrchmi, na východe s Košickou kotlinou, na severovýchode so Šarišskou vrchovinou a na západe má krátke hranice s Braniskom a Hornádskou kotlinou. Budujú ho prevažne kryštálické horniny (pararuly, svory, granitoidy), na ktorých je monotónny hladko modelovaný reliéf. Na kremencoch, vápencoch a dolomitoch v južnej a severnej časti pohoria je reliéf akcentovanejší, pričom najmä pozdĺž Hornádu, ktorý ho preteká naprieč hlbokým údolím, sa vyskytujú výrazné vrchy so skalnatými útvarmi a pestrými biocenózami (Sivec, Holica). Lokálne sa vyskytujú aj paleogénne zlepenca a brekcie. Prevažuje silno členitý hornatinový reliéf s výskytom širokých chrbtov až plošín, najvyšším je vrch Roháčka (1 029 m n. m.) na severozápadnom konci pohoria severne od Margecian, pri ktorých do Hornádu - v mieste jeho vzdutia priehradou v rámci sústavy vodných diel Ružín I a Ružín II - ústi Hnilec. Súbežne s Hornádom pohorie križuje dvojkoľajná železničná trať Žilina - Košice.

Názvy informačných panelov

1. Náučný chodník Ku Kráľovej studni
2. Obec Kostolány nad Hornádom
3. Ludová kultúra a tradícia
4. Kostol sv. Štefana - kultúrna pamiatka
5. Rieka Hornád a okolité mokrade
6. Strašný jarok
7. Prameň Irenka
8. Pytliacka drážka
9. Prameň Kráľova studňa

